

APPENDIX

- I. PROCLI CONSTANTINOPOLITANI TOMVS AD ARMENIOS
- II. IOHANNIS PAPAE II EPISTVLA AD AVIENVM CASSIODORIVM CETEROS

PROCLI CODICES

- A = Codex Atheniensis Societatis archaeologicae Christianae 9 s. XIII
C = Codex Vindobonensis theol. gr. 40 s. XIII
O = Codex Bodleianus Auct. E 4 18 [misc. 61] s. XI
P = Codex Parisinus 1335 s. XIII
V = Codex Vaticanus 1431 s. XI
Δ = Versio latina Dionysii Exigui, cuius codices sunt
 A = Codex Parisinus Bibliothecae Armamentarii 341 s. XIII
 P = Codex Parisinus Bibliothecae Nationalis 16331 s. XIII
 s = editio princeps Sichardi [Antidotum contra diuersas omnium fore saeculorum
 haereses. Basileae, excudebat Henricus Petrus mense Augusto MDXXVIII
 f. 178—181]
Σ = Versio syriaca [Anecdota syriaca ed. Land t. III p. 103—115]. uariam lectionem
 graece transtuli
S = Versio syriaca altera, quam ex cod. Mus. Brit. 14557 publicauit Bedjan in libro
 syriaco 'Nestorius, le livre d'Héraclide' Parisiis p. 596—615

IOHANNIS EPISTVLAE CODICES

- M = Codex Montepessulanus 308 s. VIII/X
A = Codex Parisinus Bibliothecae Armamentarii 351 s. XII
s = editio princeps Sichardi u. s.

- Τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ ἀρχιμανδρίταις τοῖς οὖσι κατὰ πάσαν τὴν Ἀρμενίαν τῆς ὀρθοδόξου ἀγίας ἐκκλησίας Πρόκλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Οὐ μετρίως, ἀδελφοί, συνέχεν ἡμῶν τὴν ψυχὴν καὶ τὸν λογισμὸν τῇ τυράννῳ λύπη κατέτρωσεν ἢ φήμη τῶν νεαρῶν τῆς ἀπάτης Ζιζανίων, ἅπερ ἕναγχος τῇ ὑμετέραι πανούργως ἐπέσπειρεν χώραι ὁ κοινὸς τῆς φύσεως ἐχθρὸς. πλήττειν γὰρ ἀφορήτως ἢ τῶν ἀπευκτῶν εἴωθεν ἀκοή τὴν μήπω προγυμνασθεῖσαν ἐν τῇ τοιαύτῃ μελέτῃ ψυχὴν καὶ τοσοῦτῳ πλέον χαλεπώτερον τοξεύει, κατὰ βάθους εἰσωθοῦσα τὰ βέλη, ὅσῳ τὸν κίνδυνον οὐ περὶ τὴν τοῦ σώματος ἴστησι παχύτητα, ἀλλὰ τὸ ἄυλον πολιορκεῖ, ταῖς φήμαις τὸ ἐν- τιμον τῆς πίστεως διαθρυλοῦσα ἢ ἐλεεινῶς διερρήχθαι ἢ παντελῶς σεσυληθῆσθαι ἱμάτιον.
- 2 **π**ᾶσα μὲν γὰρ ἀρετὴ περισπούδαστος ὑπάρχει τοῖς τὸ λογικὸν μὴ ἀμαυρωθεῖσιν ὑπὸ τῆς ὕλης, πᾶσα δὲ κακία βδελυκτὴ οὐκ ἀπεικίτως τοῖς εὖ φρονοῦσιν κρίνεται, οἷα δὴ κατ' ἐναντιό- τητα πολεμοῦσα τῇ φύσει τῷ παρὰ φύσιν. ὥσπερ γὰρ τὸ συμφέρον τοῖς αἰρουμένοις ἀναγκαίως περιμάχητον, οὕτως τὸ μὴ τοιοῦτον ἀλλ' ἀντικείμενον ἢ παρὸν ἀποβολῆς ἄξιον ἢ προσδοκώμενον τοῦ μὴ συμβῆναι φροντίδος οὐκ ἀλλότριον.
- 3 **Ἀ**ρετῆς μὲν οὖν εἶδη πολλά, διαφόρως δὲ ὠρίσαντο περὶ ταύτης οἱ τε ὑπὸ πλάνης ἀγχόμενοι "Ἕλληνες καὶ τὸ ἀκριβὲς τῆς διακρίσεως ὑπὸ τῆς περὶ τὸ θεῖον ἀγνοίας ἐπισκο- τούμενοι καὶ οἱ διὰ πίστεως τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας πεφωτισμένοι Χριστιανοὶ καὶ πρὸς τὸν τῆς δικαιοσύνης ἥλιον τρανῶς διὰ τῆς ὁμολογίας ἀτενίζειν δυνάμενοι. οἱ μὲν γὰρ τοῖς οἰκείοις λογισμοῖς ὥσπερ ἐν σκότει προσπταίνοντες καὶ ἀνηγεμόνευτον ἔχοντες ὑπὸ προλή-

Σ 1—3 Τοῖς—χαίρειν *om.* 3—9 Οὐ — ἱμάτιον] Τὸ τῆς ἀληθοῦς πίστεως μυστήριον, ἀγαπητοί, ἐστὶν ἀληθὴς ἀγάπη καὶ καθαρὰ ἀνευ δισταγμοῦ ὁμολογία τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου καὶ προσθήκην οὐ δεχομένης τριάδος καὶ βεβαία διάνοια μὴ ἐφ' αἰρέσει [ⲘⲚⲔⲗ] μεταλασσομένη ἐν τῇ εἰς θεὸν πίστει, ἣν τὴν πίστιν οὐκ ἐν πλαξίν λιθίναις ὥσπερ ἐν τύπῳ κρατοῦμεν, ἀλλ' ἐν πλαξίν τῆς καρδίας ἡμῶν ὥσπερ ἐν μυστηρίῳ φοροῦμεν [*cf.* 2 *Cor.* 3, 3] ταῖς προσηλωμέναις τῷ σταυρῷ καὶ τῷ τοῦ αἵματος τοῦ θεοῦ ἄντισμῶι ἐσφραγισμέναις· οὐδὲ πιστεύειν μόνον προσήκει ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ διώκειν τὰς ἀρετὰς καὶ πολιτεῖαν πίστεως ἀξίαν, 11—14 πᾶσα δὲ — ἀλλότριον *om.* 17—188, 8 καὶ οἱ διὰ — λογισμοῖς *om.*

Titulum pramittunt πρόκλου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως λόγος πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεως C ἐπιστολὴ πρόκλου τοῦ ἀγνωτάτου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεως P Πρόκλου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως [κων/τινουπόλεωσ V] πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεως AV 1 θεοφιλεστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ACPV εὐλαβεστάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις συλλειτουργοῖσ OS 3 καὶ ACPV τὲ καὶ O τῇ ACPV καὶ τῇ O 4 κατέτρωσεν OACP καὶ τέτρωσεν V 5 ὑπέσπειρε C φύσεως ὡς O πλήττει V 6 ἀπευκταίων O μήπω ACPV μὴ O προσ- γυμνασθήσαν V τῇ ACPV *om.* O 7 βάθος C 8 τὸ ἄυλον ACPV τὴν ἄυλον ψυχὴν OS *statum mentis* Δ 11 τοῖς ACPV παρὰ τοῖς O 12 αἰρουμένοις ACPV ἐρρωμένοις O 14 τοῦ OS (*si metuitur*) *ne* (*accidat*) Δ τῷ AP το V *om.* C 15 ἀρετῆς ACPV ἀλλ' ἀρετῆς O 16 ἀγχόμενοι OACPVΣS quos . . . exagitat Δ 17 τῆς πίστεως O πεφωτισμένως O 17/18 Χριστιανοὶ — τρανῶς *om.* O 19 ἀπὸ O

φιως τὸν νοῦν, ἐπισφαλῶς ὀδεύουσι τοῖς λογισμοῖς, μόνην ἐν οἷς δογματίζουσιν ψηλα-
 φῶντες τὴν βέουσαν καὶ ἄστατον τῶν ὀρωμένων φύσιν, τὸ δὲ τῆς ἀληθοῦς θεωρίας ὄμμα
 4 ἢ ἀμβλυύττοντες ὑπὸ χρόνου ἢ πηρωθέντες ὑπὸ πλάνης. καὶ φασὶν ἀρετῆς τέτταρα εἶδη 857
 εἶναι, δικαιοσύνην φημί καὶ φρόνησιν σωφροσύνην τε καὶ ἀνδρίαν· ἅπερ εἰ καὶ καλὰ δοκεῖ 5
 τυγχάνειν, χθαμαλά τε ἔρπει καὶ περὶ γῆν νήχεται καὶ κατώτερα τῆς τοῦ οὐρανοῦ τυγχάνει 5
 ἀψίδος. ἀνδρίαν γὰρ φήσαντες τὴν πρὸς τὴν ὕλην πάλιν καὶ σωφροσύνην τὸ κατὰ
 τῶν παθῶν κράτος καὶ φρόνησιν τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριστοκρατίαν καὶ δικαιοσύνην τὴν
 ἀρίστην τοῦ ἴσου μερίδα, τῷ βίω, ὡς γε ἐνόμισαν, τάξιν ἐνομοθέτησαν, χαλινώσαντες
 τῷ ὄρωι τὴν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ πλείονος ἀμετρίαν· ὕψηλόν δὲ καὶ τῆς παρουσίας λήξεως
 10 κρείττον οὐδὲ νοῆσαι οὐδὲ ἐκθέσθαι τι ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ τῷ ἀσυνέτῳ τῆς πεπωρωμένης 10
 καρδίας βιασάμενοι, τὸ γε ἐπ' αὐτοῖς, τὴν ἀρετὴν, τοῖς ὀρωμένοις αὐτὴν περιέκλεισαν μόνον,
 5 μὴδὲν συγχωρήσαντες αὐτὴν ἔχειν ὕψηλόν τε καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν εὐκοσμίας ἐφάμιλλον. οἱ δὲ
 γε πεφωτισμένοι διὰ πίστεως τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, ὧν καθηγητῆς καὶ διδάσκαλος ὁ μακά-
 ριος ὑπάρχει Παῦλος, ἀρετὴν ὠρίσαντο τὴν πρὸς τὸν θεὸν ἀναπτεροῦσαν καὶ τὰ περὶ γῆν ἐν τάξει
 6 πηδαλιουχοῦσαν. τοιγαροῦν αὐτὸς οὗτος ὁ ἐν πᾶσιν ἀοίδιμος πολλὰ μὲν ἀπηρίθησεν 15
 1 Cor. 13, 3 ἀρετῆς εἶδη, τρία δὲ ταῦτα ἐξαιρέτα ἀνεβόησεν, πίστιν, ἐλπίδα καὶ ἀγάπην· ὧν ἡ μὲν
 πίστις χαρίζεται τοῖς ἀνθρώποις τὰ ὑπὲρ φύσιν, τοῖς νοητοῖς ἤδη καταμιγνύσα τὸν ἔτι
 φοροῦντα τὸ πολυπαθὲς τῆς ὕλης ἱμάτιον. ἃ γὰρ ἡ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν λοιπῶν
 ἀσάρκων δυνάμεων ἠγνόησεν διὰ μέγεθος φύσις, τούτων τοῖς χαμαὶ βαδίζουσιν καὶ ἐπὶ
 γῆς καλινδουμένοις ἀνθρώποις τὴν ἐπιστήμην χαρίζεται ἡ πίστις, προσάγουσά τε τῷ βασι- 20
 λικῷ καὶ ἀσχηματίστῳ θρόνῳ καὶ ἀκριβῆ τὴν ἔλλαμψιν ἐνείισα τῆς ἀνάρχου καὶ ἀκτίστου φύσεως
 τῆι τε οἰκείαι ἀστραπῆι τὴν ἀχλὺν τῶν αἰσθήσεων ἀπελαύνουσα καὶ εἴ τι παχὺ καὶ νεφῶδες
 τῶν τῆιδε, τοῦ νοῦ ἀποψήσασα, ποιεῖ τρανῶς ἐκείνα ὄραν, ἃ τῷ μὴ φθάνεσθαι ὄραται καὶ
 7 τῷ ἀπροσίτῳ καταλαμβάνεται. ἡ δὲ ἐλπίς οὐκ ὄνειροπολεῖν ἀξιοῖ, ὡς ἂν τις εἴποι,
 ἀλλὰ γενναίως κρατεῖν ἐν τοῖς παροῦσι παρασκευάζει τὰ μέλλοντα, τῆς ἀναμφιβόλου πλη- 25
 ροφορίας τὸ μήπω παρὸν τῷ χρόνῳ, ὡς ἐνεστὸς ἤδη, τῷ λογισμῷ ἐχειριζούσης καὶ
 σχεδὸν τὰ προσδοκώμενα ὑπ' ὄψιν ἀγούσης. ὑπερβάσα γὰρ ἡ ἐλπίς τὰ ἐμποδῶν κωλύ-
 ματα, συνάπτει τὸ ποθοῦν πρὸς τὸ ἐρώμενον, τὸ παραρρέον τοῦ χρόνου τῆι τοῦ μέλλοντος
 8 σχέσει νικῶσα. ἡ δὲ ἀγάπη τοῦ καθ' ἡμᾶς μυστηρίου ἐστὶ τὸ κεφάλαιον· αὕτη γὰρ
 τὸν θεὸν λόγον, ἐπὶ γῆς ἀεὶ παρόντα, ἐλθεῖν διὰ σαρκὸς ἐδυσώπησεν. ἐκάτερα τοῖνυν 30
 ἀλλήλαις συμβαίνει· ἡ μὲν γὰρ πίστις ἔσοπτρόν ἐστιν ἀγάπης, ἡ δὲ ἀγάπη βεβαίως
 ὑπάρχει πίστεως. πιστεύομεν ὅτι ὁ θεὸς λόγος ἀπαθῶς ἐσαρκώθη, καὶ εὐσεβῶς πιστεύ-
 ομεν· αὕτη γὰρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἡ κρηπίς· ἀλλὰ καὶ ἀγαπῶμεν τὸν δι' ἡμᾶς τὴν τοῦ δού-
 9 Phil. 2, 7 λου μορφήν λαβόντα μῆτε φύσεως τροπὴν ὑπομείναντα μῆτε προσθήκην τῆι τριάδι ἐργασάμενον.

Σ 5/6 καὶ κατώτερα — ἀψίδος *om.* 6 ὕλην] ὠμὴν φύσιν [= S] 12 μὴδὲν — ἐφάμιλλον *om.*
 28/29 τὸ παραρρέον — νικῶσα *om.* 30 *post* παρόντα *add.* καὶ παντὶ πλησίον καὶ μετὰ παντός
 ὄντα καὶ τὸν οὐρανόν καὶ τὴν γῆν πληροῦντα *post* ἐδυσώπησεν *add.* καὶ θεὸς ὧν ἐγένετο καὶ ἄνθρωπος
 τηρῶν τὸ οἰκείον δι' ἑαυτὸν καὶ ὧν ὡς ἡμεῖς δι' ἡμᾶς 32 ἀτρέπτως 33/34 ἀλλὰ — λαβόντα *om.*

1 λογισμοῖς ACPV Δ λόγοις OS μόνην ACPV μόνον O οἷς ACPV Δ τοῖς O 2 ὄμμα
 OAC, V^m m. 2 ὄνομα PV¹ 3 πλάνης OS Δ πλάνης ἀπώλεσαν ACPV τέτταρα εἶδη ACP τέτταρα εἶδη
 V εἶδη τέτταρα O 5 γῆν OACV τὴν γῆν P 6 ὕλην OACPV *rebus aduersis* Δ 9 λήξεως O Δ
 λέξεως ACPV 12 αὐτὴν O Δ *om.* ACPV εὐκοσμίας OAPV βασιλείας C 14 τὸν ACPV
om. O γῆν ἐν τάξει ACPV τὴν σύνταξιν O 15 αὐτὸς ACPV *om.* O 16 πί-
 στιν ACPV πίστιν καὶ O 17 νοητοῖς ACPV ΣS *inuisibilibus* Δ ἀθανάτοις O 18 καὶ
 ACPV καὶ ἡ O 19 ἠγνώησε δυνάμεων P 20 καλινδουμένοις O κυλινδουμένοις ACPV
 21 ἐνείισα ACPV ἐνθείισα O 23 ἀποψήσασα O Δ S ἀποστήσασα ACPV ποιεῖ OACP S ποιεῖ
 γὰρ V 24 ἀξιοῖ ὡς Δ ἀξίως ὡς ACPV ἀξίως O 24/25 εἴποι — παροῦσι *om.* P
 25 κρατεῖν ACV τὸ κρατεῖν O παρασκευάζει ACV κατασκευάζει O σκευάζη P 26 τῶν
 λογισμῶν O 28 ὀρώμενον Δ 29 αὕτη OCP αὕτη A αὕτη V 31 ἀλλήλοις O
 μὲν *om.* O 32 ὁ *om.* O 34 λαβόντα O Δ λαβόντα καὶ ACPV

860 9 Πᾶς τοίνυν Χριστιανὸς ὁ μὴ πλουτῶν πίστει καὶ ἐλπίδι καὶ ἀγάπῃ οὐκ ἔστιν ὁ λέ-
 γεται, ἀλλ' εἰ καὶ δοκεῖ πολλάκις δουλαγωγεῖν τὸ σῶμα καὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν ἐλευ-
 θεριάζειν, τὴν ἠθικὴν μόνην ἀρετὴν κατορθώσας, τῶν τῆς νίκης στεφάνων οὐκ ἀξιοῦται,
 οἷα δὴ πρὸς ἐκεῖνον τῆι θεολογίᾳ μὴ φθάσας τὸν βραβευτὴν ὄντα τῶν στεφάνων τοῖς
 ὑπὲρ ἀρετῆς γενναίως ἀθλήσασιν. πίστις τοίνυν, καθὰ προέφην, πάντων τῶν ἀγαθῶν 5
 ὑπάρχουσα κεφάλαιον, φυλαττέσθω ἀνόθευτος, μηδὲν κίβδηλον ἐπαγομένη ἐκ λογισμῶν
 ἀνθρωπίνων μηδὲ μὴν βεβήλοις κenoφωνίαις ἐπιθολομένη, ἀλλ' εἴσω τῶν εὐαγγελικῶν τε
 καὶ ἀποστολικῶν μένουσα ὄρων, μηδενοὶς τολμῶντος παρεγχειρεῖν τῆι δι' ἧς ἐσώθημεν καὶ
 10 ἦν ἐν τῷ βαπτίσματι τῆι γλύττῃ ἐχειρογραφῆσαμεν. ἀποπέμπεται γὰρ τὸ ὕψος τῆς
 πίστεως πᾶσαν ἔφοδον θράσους καὶ τόλμαν, οὐ μόνον ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φύσεως 10
 ἀσάρκου κορυφουμένην, τοῦ μακαρίου Παύλου βοῶντος· ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐ- Gal. 1, 8
 ρανῶν εὐαγγελισθῆται ὑμῖν παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. λειτουργεῖν
 γὰρ ἄγγελος ἐτάχθη, οὐ δογματίζειν, καὶ ἐπισφαλὲς τυγχάνει τὸ μὴ ἕκαστον ἐν οἷς ἐτάχθη,
 ἐμμένειν, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν τοῖς ὑπὲρ φύσιν· ὥστε εἰ καὶ τὸ τῆς φύσεως ὁ τολμῶν ἐπάγοιτο
 11 ἀξιοπίστον, ἀπαράδεκτος ἔστω ἡ καινοτομία τοῦ κηρύγματος. φυλάζωμεν τοίνυν ἀνυστάκ- 15
 τως ὃ παρελάβομεν, ἀμετεώριστον αἰεὶ ἐπὶ τῷ θησαυρῷ τῆς πίστεως τὸ τῆς ψυχῆς δια-
 νοίγοντες ὄμμα. τί δὲ ἐκ τῶν γραφῶν παρελάβομεν ἢ πάντως τοῦτο; ὅτι ὁ θεὸς ἐδημιούρ-
 γησεν λόγῳ τὸν κόσμον καὶ παρήγαγεν οὐ πρότερον οὐσαν τὴν κτίσιν, ὅτι νόμῳ φυ-
 σικῶι τὸ λογικὸν ἐτίμησε ζῶιον, ὅτι δέδωκεν ἐντολὴν τῷ αὐτεξουσίῳ ὑποδεικνύς τὸ συμ-
 φέρον, ἵνα φύγη τῆι καλλίστη αἰρέσει τὸ βλάπτον, καὶ ὅτι ἡ ἐθελούσιος πρὸς τὸ χεῖρον 20
 τοῦ ἀνθρώπου ὄρμη ἐξόριστον ἐποίησε τὸν ἀπειθῆ τοῦ παραδείσου, ὅτι διὰ πατέρων καὶ
 πατριαρχῶν καὶ νόμου καὶ κριτῶν καὶ προφητῶν ἐπαίδευσεν ὁ πλάστης τὴν φύσιν κατα-
 12 φρονεῖν μὲν τοῦ ἁμαρτάνειν, φροντίζειν δὲ τοῦ δικαιοπραγεῖν· ὅτι τέλος, ὡς ἐπεκράτει βου-
 λομένων ἡμῶν ἡ ἁμαρτία, ὁ δὲ διάβολος δίκην τοῦ πλημμελεῖν ἀπήιτει τὴν τῆς φύσεως
 πανωλεθρίαν, οἷα δὴ καὶ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἀμαυρωθέντος καὶ τοῦ γραπτοῦ φαυλισθέντος 23
 καὶ τῶν προφητῶν ὡς ἀνθρώπων ὑπομνησάντων τοῦ πρακτέου, ἀλλ' οὐκ ἐξαρπασάντων
 τοῦ χείρονος, αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναρχος καὶ ἀπερίγραφτος καὶ παντοδύναμος
 λόγος ἐλθὼν ἐσαρκώθη (τὸ γὰρ δυνατὸν παρῆν αὐτῷ βουλομένῳ) καὶ λαβὼν τὴν τοῦ
 δούλου μορφήν, ἐγένετο σὰρξ καὶ ἐτέχθη ἐκ παρθένου, πανταχοῦ βουλόμενος δεῖξαι ὅτι
 κατὰ ἀλήθειαν γέγονεν ἄνθρωπος. ἀναγκαίως γὰρ τῆι φύσει παρέπονται αἱ ἀρχαὶ καὶ 30
 τὰ σχήματα καὶ τὰ πάθη. οὐδὲ γὰρ λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τέλειον ἄνθρω-
 861 πον, ἀλλ' ἐγένετο σὰρξ, ἐπ' αὐτὴν τὴν καταβολὴν τῆς φύσεως φθάσας καὶ εἰς τὴν Ioh. 1, 14
 13 ἀρχὴν τῆς γενέσεως ἀναδραμῶν. ὥσπερ γὰρ ὁ τικτόμενος κατὰ φύσιν ἄνθρωπος οὐκ
 εὐθὺ τέλειος ταῖς ἐνεργείαις πρόεισιν, ἀλλ' αὐτὴ ἡ καταβολὴ τῆς φύσεως πρῶτον γίνεται
 σὰρξ, εἶτα τῷ χρόνῳ κατὰ μικρὸν προσλαμβάνει τὰς πρὸς ἀρπτισμὸν τῶν αἰσθήσεών 35
 τε καὶ ἐνεργειῶν συντελούσας δυνάμεις, οὕτως ὁ θεὸς λόγος ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ

Σ 7 *post* ἐπιθολομένη *add* μηδ' ἐξηγήσει τῶν δοκησιόφων διότι ἀνεξήγητος ἡ πίστις. μυστήριον
 ἡ πίστις 18 *post* ὅτι *add* κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον καὶ
 24/25 ὁ δὲ — πανωλεθρίαν *om.* 29 *post* σὰρξ *add* εἰς ὣν τῆς τριάδος 30/31 ἀναγκαίως
 — τὰ πάθη *om.*

4 ὄντα ACPV *om.* O 5 πάντων τῶν ἀγαθῶν OΔΣΣ πασῶν τῶν ἀρετῶν ACPV
 7 μηδὲ O μήτε ACPV καινοφωνίαις Δ ἀλλ' OACPV ἢ Δ 8 τῆ APV τί OC
 12 ὑμῖν OCPΔ ὑμᾶς AV 13 ἄγγελος ἐτάχθη OAVΔ ἄγγελοι ἐτάχθησαν P οὐχί P
 ἐν ACPV *om.* O 14 ὁ τολμῶν ACPV τολμῶν O *om.* Δ ἐπάγοιτο ACP ἐπάγοι τό V ἐπάγει τό O
 16 ὁ OΔ & ACPV 17 δὲ OCPΔ διῆ AV ὁ ACPV *om.* O 19 τῷ αὐτεξουσίῳ ACPVΣΣ
 αὐτῷ αὐτεξούσιον O 20 καλλίστη OACV καλῆ P *meliori* Δ 22/23 καταφρονεῖν ACPV
 καταλιγορεῖν O 29 πανταχὴ O 32 καταβολὴν OACV καταβολὴν τὴν P 34 εὐθὺς P
 τέλειος *om.* O 35 κατα ACPV καὶ κατα O 36 θς καὶ λόγος C

- ρίζαν τῆς ἀνθρωπείας γένεσεως ἀναδραμών, πρῶτον γέγονε σὰρξ, οὐ τραπεῖς εἰς σάρκα, μὴ γένοιτο· μένει γὰρ ἡ θεότης ἀλλοιούσεως ἀνωτέρα, ἐπεὶ τὸ τρεπτόν παραρρεούσης
- 14 φύσεως πάθος, τῆς δὲ αἰδίου καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἐχούσης τὸ ἀτρεπτόν ἴδιον. φαιμέν οὖν
 Ioh. 1, 14 ἑκατέραις κεκρημένοι ταῖς γραφικαῖς φωναῖς ὅτι καὶ ἐγένετο σὰρξ καὶ ἔλαβεν τὴν τοῦ
 Phil. 2, 7 δούλου μορφήν, καὶ ἑκάτερα εὐσεβῶς νοοῦμενα, σωτηρίας ἡμῖν τυγχάνει σπέρματα. διὰ 5
 μὲν γὰρ τοῦ ἐγένετο τὸ ἀδιαίρετον τῆς ἄκρας ἐνώσεως ὁ εὐαγγελιστὴς ὑπαινίττεται.
 ὡσπερ γὰρ ἡ μονὰς οὐκ ἂν τμηθεῖ εἰς μονάδας δύο· ἡ γὰρ εἰς ταύτας διαιρουμένη οὐκ
 ἂν εἶη μονάς, ἀλλὰ δυάς· οὕτως τὸ ἐν κατὰ τὴν ἄκραν ἐνωσιν οὐκ ἂν διαιρεθεῖ εἰς δύο.
 τὸ δὲ ἔλαβεν βοᾷ τὸ ἀτρεπτόν τῆς φύσεως· ἐπειδὴ γὰρ πᾶν τὸ γινόμενον ἢ ἐξ οὐκ
 ὄντος γίνεται, ὡς ὁ οὐρανὸς μὴ πρότερον ὤν, ἢ ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος ἀλλοιοῦται, ὡς τὸ 10
- Exod. 7, 20 Νειλίωιον ρεῖθρον ἐξ ὕδατος εἰς αἷμα μετεβλήθη· ἑκάτερα δὲ ἐπὶ τῆς θείας φύσεως ἀνάρ-
 μοστα· οὔτε γὰρ ἐξ οὐκ ὄντων παρήχθη ὁ αἰεὶ ἀναρχος οὔτε ἐξ ὄντων ἐτράπη ὁ ἀναλ-
 λοιώτως λόγος· διὰ τοῦτο δι' ἑκατέρων καὶ τὸ ἀτρεπτόν τῆς θεότητος καὶ τὸ ἀδιαίρετον
 τοῦ μυστηρίου ἢ θεία ὑπεμφαίνουσα γραφή τὸ ἐγένετο εἶπεν καὶ τὸ ἔλαβεν ἐκή-
 ρυξεν, ἵνα διὰ μὲν τοῦ προτέρου τὸ ἐνικόν τοῦ προσώπου παραστήσῃ, διὰ δὲ τοῦ ἐτέρου 15
- 15 τὸ ἀναλλοιώτον τῆς φύσεως ἐκβοήσῃ. ἐγένετο τοίνυν ὁ θεὸς λόγος τέλειος ἄνθρωπος,
 οὐ κολοβώσαντος τὴν ἀτρεπτόν φύσιν τοῦ ὑπὲρ ἔννοιαν θαύματος· ἀλλὰ πίστει τὸ τοιοῦτο
 μεμαθήκαμεν, οὐκ ἐρεύνη κατειλήφαμεν. καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, σίωζει τῷ ὁμοιοπαθεῖ
 τὸ κατὰ σάρκα ὁμόφυλον γένος, ἐκτίσας μὲν τῆς ἁμαρτίας τὸ χρέος τῷ ὑπὲρ πάντων
 ἀποθανεῖν ὡς ἄνθρωπος, καταργήσας δὲ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν 20
 διάβολον, ὡς μισοπόνηρος θεός, τοῦ τε νόμου τὸ ἀδύνατον δυνατόν ὑπέδειξεν διὰ τοῦ
 πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην, καὶ τῇ φύσει τὴν προτέραν εὐγένειαν ἀπέδωκεν διὰ τοῦ
- 16 τιμῆσαι τῷ ἐνανθρωπήσῃ τὴν ἐκ γῆς παρ' αὐτοῦ διαπλασθεῖσαν φύσιν. εἰς τοίνυν ἐστὶν
 υἱός· τριάδα γὰρ ὁμοούσιον προσκυνοῦντες, τέταρτον τῷ ἀριθμῷ οὐκ ἐπισηφίρομεν, ἀλλ'
 ἔστιν εἰς υἱὸς ὁ ἀνάρχως ἐκ πατρὸς γεννηθείς, δι' οὗ τοὺς αἰῶνας πιστεύομεν γεγενῆσθαι, 25
 ὁ συναΐδιος τῇ ρίζῃ κλάδος, ὁ ἀρεύστως ἐκ πατρὸς ἐκλάμψας, ὁ ἀχωρίστως τοῦ νοῦ 864
 προΐων τε καὶ μένων λόγος· εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ γῆς ὤφθη, ἀλλὰ τοῦ γεννησαντος οὐκ ἐχω-
 ρίσθη. οὗτος ἠθέλησεν σῶσαι ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔσωσέν γε, μήτραν οἰκήσας τὴν κοινήν
 τῆς φύσεως πύλην, ἣν καὶ τῇ οἰκήσει εὐλογήσας καὶ τῇ γεννήσει σφραγίσας, ἔδειξεν τῷ
 ὑπὲρ φύσιν τόκῳ ἑαυτὸν ὑπὲρ λόγον ἐνανθρωπήσαντα. 30
- 17 Οὐκ ἄλλος οὖν ὁ Χριστὸς καὶ ἄλλος ὁ θεὸς λόγος, (μὴ γένοιτο). δύο γὰρ υἱοὺς ἢ θεία
 φύσις οὐκ οἶδεν· ὁ μόνος μονογενὴς ἐγέννησεν. ἔνθα γὰρ οὐκ ἔστι συζυγία τῶν τικτόντων,
 Phil. 2, 10 ἐκεῖ οὐχ εὐρίσκειται δυάς τῶν τικτομένων. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶν
 γόνου κάμπει ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. εἰ δὲ ἄλλος ἐστὶν ὁ
 Χριστὸς παρὰ τὸν θεὸν λόγον, ἀναγκαίως ψιλὸς ἄνθρωπος ὁ Χριστός, (κἂν ἦ ναὸς τοῦ θεοῦ) 35
 κατὰ τὸν τῶν ἐμπλήκτων λόγον· εἰ δὲ ψιλὸς ἄνθρωπος ὁ Χριστός, πῶς τοῦ κατὰ φύσιν

Σ 1—16 πρῶτον γέγονε — ἐκβοήσῃ *om.*
 ἀνωθεν οὔτε κάτωθεν εἰδέναι πῶς ἐνηνθρώπησεν

30 *post* ἐνανθρωπήσαντα *add* οὐ γὰρ ἔστιν οὗτ'

3/4 οὖν ἑκατέραις ACPVΔ οὐκ ἂν ἐτέραις O 6 τοῦ ACPV τοῦ τε O ἄκρας ACPV
 ἀκραν O 7 ταύτας OΔ ταῦτα CPV ταῦθα Λ 9 γὰρ ACPV *om.* OΔ 10 ὄντων OP¹,
corr. P ὁ ACPV *om.* O τοῦ ὑπάρχοντος ACPVΔ προϋπάρχοντος O 12 ὄντων OACV
 οὐκ ὄντων P 14 ἐγένετο OAPV ἀδιαίρετον C 15 τὸ ἐνικόν τοῦ προσώπου] *persona*
singularitatem naturæ utriusque Δ (*est interpolatio Chalcedonica*) ἐτέρου ACPVΔ δευτέρου O
 19 *in uerbis* ὁμόφυλον γένος *finem facit* O τῷ ACV¹ τὸ PV¹ 21 ἀδύνατον Δ *om.* ACPVΣ
 23 γῆς — αὐτοῦ APV τῆς — αὐτοῦ σοφίας C 24 υἱός ACPVΣ υἱός, εἰς κύριος Δ 26 ἀρεύ-
 στως APVΣ ἀρρεύστως C ἀρρήτως Δ 28 οὕτως C 31 ἄλλος² AΔΣ ἄλλος θς CPV
 μὴ γένοιτο ΔΣ *om.* ACPV 34 κάμπει CVΔ κάμπει APΣ ἄλλως Δ 35 κἂν —
 θεοῦ S *om.* ACPV 36 κατὰ — *χς in margine add* V¹ *om.* ΔΣ φύσιν APV φύσιν υἱοῦ C

αὐτὸν προτιμᾷ τὰ οὐράνια καὶ γονυπετεῖ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἥττονος; πῶς κἄν δεξώ-
μεθα τὰς προφητικὰς φωνὰς βοώσας· ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώ-
ποις συνανεστράφη; ὀπτασίαν γὰρ φησι τὴν κατὰ σάρκα φανέρωσιν καὶ συναναστρο-
φήν ὀνομάζει τὴν ἐπὶ καιροῦ μετὰ ἀνθρώπων πολιτείαν, ἐν ἣι δημοσιεύων ὁ ἄφθονος τὸ
παντοδύναμον ἔδειξεν ὅτι ὡς παντοκράτωρ, καὶ ὃ ἦν, ἔμεινεν δι' ἑαυτὸν καὶ ὃ ἠθέλησεν, 5
γέγονεν δι' ἡμᾶς.

- 18 Εἰ δὲ τισιν σκανδάλου παραίτια γίνεται τὰ σπάργανα καὶ ἡ ἐν φάτνῃ ἀνάκλισις
καὶ ἡ ἐν χρόνοις κατὰ σάρκα αὐξήσις καὶ τὸ καθευδῆσαι ἐν πλοίωι καὶ τὸ κοπιᾶσαι
ὁδοιπορήσαντα καὶ τὸ πεινῆσαι ἐν καιρῶι καὶ ὅσα τῶι κατὰ ἀλήθειαν γεγονότι συμ-
βαίνει ἀνθρώπωι, ἴστωσαν ὡς κωμωιδούντες τὰ πάθη ἀρνοῦνται τὴν φύσιν, ἀρνού- 10
μενοι δὲ τὴν φύσιν οὐ πιστεύουσι τῇ οἰκονομίᾳ, μὴ πιστεύοντες δὲ τῇ οἰκονομίᾳ
ζημιούνται τὴν σωτηρίαν. εἰ μὲν γὰρ ἐξωλίσθησεν ἀπὸ γένεσεως κόσμου εἰς τὸν βίον
ἄνθρωπος ἐτέραν παρὰ ταύτην φύσεως βαδίσας ὁδὸν, δεικνύτωσαν οἱ φιλόνοικοι, καὶ τότε
τοὺς οἰκείους ὑφαινέτωσαν λήρους· εἰ δὲ αὕτη τῆς κοινῆς φύσεως ἡ ἀρχή, ὃ δὲ θεὸς λόγος
κατὰ ἀλήθειαν γέγονεν ἄνθρωπος, τοῦ χάριν συνομολογοῦντες τὴν φύσιν σκώπτουσι τὰ 15
πάθη; θάτερον οὖν ἑκατέρων ἐπιλεξάσθωσαν· ἢ ἐπαισχυνόμενοι τὰ πάθη, ἀρνεύσθωσαν
τὴν φύσιν καὶ τὰ Μανιχαίων φρονούντες τοῖς ἀσεβέσι συντετάχθωσαν, ἢ εἰ προσίενται τὸ
ἐκ τῆς ἐνανθρωπήσεως κέρδος, ὁμολογοῦντες τὴν φύσιν, μὴ αἰσχυνέσθωσαν τὰ τῇ φύσει
19 συμβαίοντα πάθη. θαυμάζω δὲ καὶ τὴν φρενοβλάβειαν τῶν καινὰς ὁδοὺς ἀπάτης ἀνα-
τεμνόντων. ἐγὼ γὰρ ἕνα εἰδῶς τε καὶ διδαχθεὶς εὐσεβῶς υἱόν, μίαν ὁμολογῶ τὴν τοῦ 20
865 σαρκωθέντος θεοῦ λόγου ὑπόστασιν. ἐνὸς δὲ ὄντος τοῦ τε τὰ πάθη ὑπομείναντος καὶ
τοῦ τὰ θαύματα τελεσιουργήσαντος, τοῦ χάριν τὰ θεϊότερα σιωπῶντες, τὰ ἥττονα κωμωι-
δοῦσιν; ἵνα γὰρ πιστώσῃται ὅτι θεὸς ὢν καὶ λόγος ὑπάρχων καὶ μείνας ὃ ἦν, γέγονεν
σάρξ καὶ βρέφος καὶ ἄνθρωπος, μηδεμίᾳ τροπῆς τὸ μυστήριον ὑβριζούσης, ὃ αὐτὸς καὶ
θαυματοουργεῖ καὶ πάσχει, διὰ μὲν τῶν σημείων τὸ εἶναι ὃ ἦν, αἰνιτιτόμενος, διὰ δὲ τῶν 25
παθῶν τὸ γενέσθαι ὃ ἔπλασεν, πιστούμενος. ἕνα τοίνυν καὶ τὸν αὐτὸν αἰδίως τε καὶ
ἐπ' ἐσχάτων σαρκωθέντα ὁμολογοῦμεν υἱόν, μηδὲν ἐπεισάγοντες τῇ φύσει νόθον· οὐδὲν
γὰρ περιττὸν ἐν τῶι θρόνῳι.
- 20 Ἀλλὰ πάντως ἐκεῖνο τὸ πολυθρύλητόν μοι ἔροῦσιν, πλέκοντες συλλογισμοὺς ἀράχνης
ἀσθενεστερόους· >εἰ ἡ τριάς<, φησίν, >ὁμοούσιος, ἡ τριάς ἀπαθής· ὃ δὲ θεὸς λόγος ἐν τῇ 30
τριάδι ὁράται· καὶ ὁ λόγος ἄρα ἀπαθής. εἰ δὲ ὁ θεὸς λόγος ἀπαθής, εὑρεθήσεται ὁ
σταυρωθεὶς ἕτερος παρὰ τὸν θεὸν λόγον τὸν ἀπαθῆ· < ὄντως ἴστον ἀράχνης ὑφαί- Ies. 59, 5

Σ 10/11 τὴν φύσιν *bis*] τὴν οἰκονομίαν *bis* τῇ οἰκονομίᾳ *bis*] τῇ σαρκώσει *bis* 13 φιλό-
νοικοὶ νεοὶ Ἰουδαῖοι 15 τὴν φύσιν] τὴν οἰκονομίαν 17 τὴν φύσιν] τὴν οἰκονομίαν
τὰ Μανιχαίων φρονούντες *om.* 18 ἐνανθρωπήσεως] οἰκονομίας 20 *post* εἰδῶς *add* ἐκ
τῶν ἁγίων γραφῶν 21 ὑπόστασιν] φύσιν 21—24 ἐνός τε — ὑβριζούσης *om.*
25—27 διὰ μὲν — υἱόν] καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρὸ πάντων καὶ ἐσαρκώθη ἐπ' ἐσχάτων
καὶ ἐτέχθη ἐκ Μαρίας τῆς θεοτόκου καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἐπὶ πάντων θεός 27 τῇ
φύσει] τῇ θεότητι 28 τῶι θρόνῳι] τῇ ὁμοουσίῳι τριάδι, ἀλλ' ὁ αὐτὸς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς
δι' οὗ τὰ πάντα [1 Cor. 8, 6], καὶ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται,
ὡς εἶπεν ὁ προφήτης [Ies. 53, 4], καὶ ὁ αὐτὸς ἐθαυματούργησε καὶ ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν 29 *post*
ἔροῦσιν *add* οἱ νεοὶ Ἰουδαῖοι 30/31 ὁ δὲ θεός — λόγος ἀπαθής] καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
ἐν τῇ τριάδι ἀριθμεῖται καὶ αὐτὸς θεός ὁ λόγος, ἀπαθής ἄρα ἐστὶ καὶ

1 τὰ APV εἰς τὰ C ἥττονος ACVA κρείττονος P κἄν *Schw* etiam Δ δ' ἄν ACPV
10/11 ἀρνούμενοι — φύσιν *om.* P 13 βαδίσας φύσεως P φιλόνοικοι V 14 αὕτη τῆς
ACVr αὐτὸ τῆς P αὐτῆς V 15 τὴν *om.* C 17 εἰ *om.* Vr *add.* Vr 19 καινὰς PΔΣΣ
κενὰς ACV 20 τε *om.* P 21 θεοῦ *om.* A δὲ A τε PV *om.* C τε CPV *om.* A
29 συλλογισμοὺς ACV τοὺς συλλογισμοὺς P 30/31 ὁ δὲ — ἀπαθής *om.* P 31 ἀριθμεῖται ΣΣ
εὑρεθήσεται ὁ σταυρωθεὶς *om.* P 32 ὄντως ΔΣΣ οὕτως ACPV

νουσιν οἱ ταῦτα λέγοντες καὶ καθ' ὑδάτων γράφουσιν οἱ τὰ κενὰ ταῦτα μελετῶντες προ-
 Rom. 1, 21 βλήματα. φάσκοντες γὰρ εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνητος
 αὐτῶν καρδία· λημῶν γὰρ ὀφθαλμὸς ἡλίου ἀκτῖνας καθαρῶς οὐ δέχεται καὶ ἀσθενοῦσα
 21 διάνοια πίστεως οὐ προσίεται ὕψος. τί τοίνυν φαμέν ἡμεῖς; ὅτι κατὰ τὸν λόγον τῆς
 θεότητος ἡ τριάς ὁμοούσιός ἐστι καὶ ἀπαθής. οὐδὲ γὰρ φάσκοντες αὐτὸν πεπονθέναι, 5
 τῷ λόγῳ τῆς θεότητος φαμεν αὐτὸν πεπονθέναι· ἀνεπίδεκτος γὰρ ἡ θεία φύσις παντὸς
 πάθους· ἀλλ' ὁμολογοῦντες τὸν θεὸν λόγον, τὸν ἕνα τῆς τριάδος, σεσαρκῶσθαι, διδόμεν
 τὴν αἰτίαν τοῦ νοεῖν τοῖς μετὰ πίστεως ἐρωτῶσιν, δι' ὃ ἐσαρκώθη. ἐπειδὴ γὰρ ἠβούλετο
 ὁ θεὸς λόγος καταργῆσαι τὰ πάθη, ὧν πέρας ἦν ὁ θάνατος, προσίεσθαι δὲ πάλιν τὰ πάθη
 ἢ ἀνώλεθρος φύσις οὐχ οἷα τε ἦν· εἰ γὰρ πᾶν πάθος στάσις ἐστὶ καὶ μάχη τῶν συνθέτων, 10
 περὶ δὲ τὸ αἶλον καὶ μόνον οὐδεμία σύνθεσις, οὐκ ἄρα ἐκεῖ ἔφθανεν πάθος, ἔνθα οὐδὲ
 σύνθεσις τυγχάνει· βουληθεὶς τοιγαροῦν τὰ τυραννοῦντα τὴν λογικὴν σάρκα πάθη κατα-
 ργῆσαι, καθὰ προέφημεν, ὧν ἀκρόπολις ὑπῆρχεν ὁ θάνατος, σαρκούται ἐκ παρθένου, ὡς
 οἶδεν, ὁ θεὸς λόγος καὶ σχηματίζεται ὡς ἄνθρωπος· τοῦτο γὰρ ἠυδόκησεν· καὶ κενῶι
 ἑαυτὸν ἐν δούλου μορφῇ, μηδεμίαν τῆς θεότητος περιγραφὴν ὑπομείνας, καὶ οὕτω σώζει 15
 22 ἀπαθῆ τὴν θεότητα. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Γαβριὴλ εὐαγγελιζόμενος τὴν τοῦ τεχθέντος αὐθεν-
 Mt. 1, 21 τῖαν καὶ δύναμιν, ἐβόα πρὸς τὴν Μαριάμ· αὐτὸς γὰρ, φησὶν, σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
 ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν. λαὸς δὲ οὐκ ἂν εἴη ἀνθρώπου, ἀλλὰ θεοῦ, οὐδ' ἂν 868
 ἀπαλλάξειεν τὸν κόσμον ἀμαρτημάτων ὁ μετὰ φθορᾶς εἰσπηδήσας εἰς τὸν βίον καὶ τὴν 20
 ἀρχὴν τῆς γενέσεως οὐκ ἐσχηκὼς ἀκατηγόρητον· ἀλλὰ ἀναγκαίως ὁ αὐτὸς θεὸς τε ὧν καὶ
 ἄνθρωπος, οὐ διαιρούμενος εἰς δύο, ἀλλὰ μένων εἰς, διὰ μὲν τοῦ ἐκ γυναικὸς γεννηθῆναι
 δεικνύς ὅτι ἄνθρωπος, διὰ δὲ τοῦ ἀσυνδυάστως καὶ φυλάξαι τὴν τεκοῦσαν παρθένον μαρ-
 τυρόμενος ὅτι ἐστὶ θεός, ἔσωσεν τὸν κόσμον Ἰησοῦς ὁ Χριστός, ἐλθὼν ἐπὶ γῆς καὶ τοῖς
 23 ἀνθρώποις συναναστραφεῖς. εἰ δὲ ὁ Χριστὸς φιλὸς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ οὐκ αὐτὸς ὁ 25
 θεὸς λόγος, πῶς ἔκτισεν τὰ πάντα ἐν ἀρχῇ, τότε οὐκ ὧν; εἰ γὰρ μεταγενέστερος τῆς
 δημιουργίας ὁ ἄνθρωπος, εὐδὴλον ὡς τοῖς πρὸ αὐτοῦ τὴν γένεσιν οὐκ ἐχαρίσατο ὁ Χριστός,
 1 Cor. 8, 6 οἷα δὴ μεταγενέστερος προαχθεὶς ὡς φιλὸς ἄνθρωπος. πῶς οὖν Παῦλος ἐβόα· εἰς
 κύριος Ἰησοῦς ὁ Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα; εἰ γὰρ διὰ Χριστοῦ τὰ πάντα, εὐδὴλον
 Ioh. 1, 4—3 ὅτι Χριστὸς θεὸς ἐστὶ λόγος, τοῦ εὐαγγελιστοῦ βωῶντος· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ 30
 λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς
 τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο. εἰ τοίνυν ὁ εὐαγγελιστὴς βοᾷ ὅτι διὰ
 τοῦ λόγου τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ ὁ Παῦλος τοῦτο ἐρμηνεύων λέγει εἰς κύριος Ἰησοῦς
 ὁ Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα, εὐδὴλον ὅτι Χριστὸς θεὸς ἐστὶ λόγος.

Σ 6 τῷ — θεότητος] φυσικῶς ἡ θεία φύσις] ἡ φύσις αὐτοῦ 8 post ἐπειδὴ γὰρ
 add ἄνθρωπος ὁ κατὰ εἰκόνα θεοῦ κτισθεὶς, ὡς τὸ αὐτεξούσιον ἐδόθη, τῷ αὐτεξουσίῳ ἐπλανήθη
 καὶ τῇ τοῦ ἐπιβούλου συμβουλῇ ἀχθεὶς τῇ πλάνῃ ἐνέδωκεν καὶ ἐδουλώθη τοῖς τῆς ἐπιθυμίας
 πάθεσιν τοῖς πάντων κρατοῦσι τῶν συνθέτων ὧν πέρας ἐστὶ θάνατος καὶ τοῖς κτισθεῖσι οὐκ ἐστὶ
 καταργῆσαι αὐτά 9 post θάνατος add ἠβούλετο δὲ σαρκωθῆναι καὶ γενέσθαι σύνθετον, τοῦτ'
 ἐστὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν παντὶ ὡς ἡμεῖς πλὴν ἀμαρτίας 10 post ἀνώλεθρος add καὶ ἀήττητος
 καὶ ἀόρατος 14 σχηματίζεται ὡς ἄνθρωπος] καὶ γίνεται ἄνθρωπος τελείως ὑπάρχων ὁ ἐπὶ πάντων
 θεός· οὐ γὰρ καταλιπὼν τὸ ἑαυτοῦ ἐγένετο ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ ὑπάρχων θεὸς ἐγένετο ἄνθρωπος
 15 post ἑαυτὸν add ἐκὼν post μορφῇ add καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος καὶ ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκὼν
 16/17 ἐν τῇ — θεότητα om. 20/21 καὶ — ἀκατηγόρητον om. 21/22 θεός — ἄνθρωπος om.
 22 post δύο add μὴ γένοιτο 23 ἄνθρωπος] ἀληθῶς ἔμενε ἄνθρωπος 25 post συναναστρα-
 φεῖς add καθάπερ μαρτυροῦσιν αἱ ἄγριαι γραφαί

1 καινά ΣS 3 ἀκτῖνας ἡλίου C 4 προίεται V¹ corr. V^r τὸν om. P
 9 δ' AC om. PV 11 ἔφθανεν V ἔφθανε AP ἔφθασε C 13 ἡ ἀκρόπολις A 15 αὐτὸν A
 20 ἀμαρτημάτων τὸν κόσμον A 23/24 μαρτυρόμενος P μαρτυρούμενος ACV 24 τῆς γῆς A
 τοῖς om. A 29 ὁ om. P 32/33 εἰ τοίνυν — ἐγένετο om. Δ 34 ὁ χς A

- 24 Εἰ δὲ προφέροιν τὰς ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς φωνὰς ἐν αἷς κέκληται ἄνθρωπος, τοῦ Πέτρου λέγοντος Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ ἄνδρα, καὶ τοῦ Παύλου λέγοντος ἐν ἄνδρῳ ὡς ὤρισεν πίστιν παρασχῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ δεσπότητος περὶ ἑαυτοῦ λέγοντος Act. 2, 22 Act. 17, 31 Ioh. 8, 40
τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον, ἴστωσαν ὡς ἢ διὰ νουθεσίαν ἀπελείφθησαν τῆς γραφικῆς ἐννοίας ἢ διὰ πονηρίαν πρὸς τὴν ἑαυτῶν μοχθηρίαν διαστρέφουσι τὰ καλῶς 5 γραφέντα. καὶ ἄνθρωπος γὰρ ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ὁ Χριστός, ἀλλὰ τοῦτο γέγονεν, οὐ πρότερον ὢν εἰ μὴ μόνον θεός. ὡς περὶ γὰρ θεός οὐ κτιστός, οὕτως ὁ αὐτός καὶ ἄνθρωπος οὐ φανταστός, καὶ ὡς περὶ τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα ὁμοούσιος, οὕτως ὁ αὐτός καὶ τῇ παρθένωι κατὰ τὴν σάρκα ὁμόφυλος, πανταχοῦ τῆς ἀληθείας τοῦ μυστηρίου προ- λαμπύσης καὶ πάσης ἀπάτης σχολαζούσης. εἰ δὲ μὴ ἔτεκεν θεὸν ἢ παρθένος, οὐδὲ 10 πολλοῦ θαύματος ἀξία ἢ ἀφθορός· πολλαὶ γὰρ καὶ ἄλλαι γυναῖκες ἐκαρποφόρησαν τῷ βίωι 25 δικαίους. εἰ δὲ προφητῶν γλῶσσαι, τὸ ἄρρητον προσαλπίζουσαι μυστήριον, βοῶσιν· ἰδοὺ ἢ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα Ies. 7, 14 αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐρμηνεύων ὁ Γαβριὴλ φάσκει· μεθ' ἡμῶν ὁ θεός, τοῦ χάριν Mt. 1, 24
- 26 διὰ τὴν τοῦ τεχθέντος συγκατάβασιν τὴν δόξαν τῆς τεκούσης περικόπτουσιν; ἀλλ' ἀντι- 15 τιθέασιν πάντως τοῦτο· >πᾶν τὸ τικτόμενον<, φησὶν, >ὁμόφυλον ὑπάρχει τῇ τικτούσῃ· εἰ 869 τοίνυν ἄνθρωπος ἢ τεκούσα, ἄνθρωπος ἀναγκαίως καὶ ὁ τεχθεὶς.< εὐλόγως φατέ, ὡ οὔτοι· ἀλλὰ τὸ ὁμόφυλον τίκει ἢ ὠδίνουσα, ὅταν κατὰ φύσιν προβαίῃ ὁ τόκος, φυσικοῦ τε τόκου τὸ προϊόνιον φθορά, ἐπειδὴ καὶ μίξις προηγείται τῆς φθοράς. ἐνθάδε δὲ τῆς ὕβρεως ταύτης οὐδὲ ἐννοια, ἀλλ' ἐσχεδιάσθη ὑπὲρ λόγον τὸ θαῦμα. ὅπου ὑπὲρ φύσιν 20 ὁ τόκος, ἐκεῖ ὁ τεχθεὶς θεός. ὁμολογοῦμεν τοίνυν τὸν αὐτὸν καὶ τὸν κόσμον παραγα- γόντα καὶ τὸν νόμον δεδωκότα καὶ ἐν προφήταις ἐμπνεύσαντα καὶ ἐπ' ἐσχάτων σαρκωθέντα καὶ τοὺς ἀποστόλους εἰς σωτηρίαν ἐθνῶν τε καὶ λαῶν ἀλιεύσαντα· φύγωμεν τοὺς θολεροὺς καὶ βορβορώδεις τῆς ἀπάτης βύακας, τὰς θεομάχους λέγω αἰρέσεις, τὴν Ἀρείου μανίαν διαι- ροῦσαν τὴν ἀμέριστον τριάδα, τὴν Εὐνομίου τόλμαν περικλείουσαν τῇ γνώσει τὴν ἀκατά- 25 ληπτὸν φύσιν, τὴν Μακεδονίου λύσσαν χωρίζουσαν τῆς θεότητος τὸ ἀχωρίστως ἐκπορευό- μενον πνεῦμα, καὶ τὴν νεότευκτον ταύτην καὶ καινὴν βλασφημίαν τὴν τὸν Ἰουδαϊσμόν κατὰ πολὺ εἰς βλασφημίαν νικῶσαν. οἱ μὲν γὰρ τὸν ὄντα υἱὸν ἀθετοῦσιν, ζημιοῦντες τὴν ρίζαν τοῦ κλάδου· οἱ δὲ τῷ ὄντι καὶ ἕτερον ἐπεισάγουσι, σπηλιτεύοντες ὡς πολύγονον τὴν 28 ἀκήρατον φύσιν. εἶπωμεν οὖν μετὰ Παύλου· Χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὃ 30 Eph. 2, 14 ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωτα ἐν Ἰουδαίῳ γὰρ καὶ Ἑλληνι διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς ἓνα καινὸν ἔκτισεν ἄνθρωπον, ἐνώσας τῇ δυνάμει τὰ τῇ πολιτεία διεστῶτα. φριττέωσαν τὴν κατάκρισιν οἱ νεωτεροποιοὶ εἰς ἀσέβειαν, εἴ γε τὰ μὲν διεστῶτα εἰς συμφωνίαν ἠνώθη, ὁ δὲ ἐνώσας εἰς δυάδα τό γε ἐπ' αὐτοῖς διηρέθη.
- 29 Ἀλλὰ λοιπὸν τὸ μῆκος τῶν λόγων παρείς, ἐπὶ τὴν συντομίαν ἐλεύσομαι τοῦ ὀρθοῦ 35

23—34 extant in uersione latina, quæ non Dionysii est, Actorum concilii Constantinopolitani I. V. 465. 487 = M VIII 243. 270

Σ 8—10 οὐ φανταστός — σχολαζούσης] κατ' ἀλήθειαν, ὀρικῶς καὶ ἀληθινῶς, ἀνευ τροπῆς ἢ πάθους ἢ φαντασίας· καὶ οὐχ ὁμολογοῦμεν τὸ τοῦ κυρίου σῶμα εἶναι ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀναθεματίζομεν πάντα τὸν τοῦτο λέγοντα, ἀλλ' ὁμολογοῦμεν εἶναι ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ δυνάμεως τοῦ ὑψίστου τῆς τῇ ἁγίᾳ παρ- θένωι ἐνοικησάσης, Μαρίαί τῇ θεοτόκωι 11/12 πολλαὶ — δικαίους om. 22 post ἐσχάτων add διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων 27 post καινὴν βλασφημίαν add τοῦ Νεστορίου 29 post τῷ ὄντι add ἀπ' αἰῶνος καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντι 30 post ἀκήρατον add καὶ μόνην ἐκ μόνου ἢ εἰρήνη ἡμῶν om

1 γραφὰς P 16 τεκούση A 17 καὶ ACVS om. PΔ 19 τε CV τι P δὲ A
ἐπειδὴ AP ἐπειδὴ δὲ CV ταῖς φθοραῖς P ἐνθάδε δὲ ACPV ἐνθα δὲ ΔΣ 20 ἀλλ' om. C
26 μακεδονίου ACPVΣ Manichæi Δ 27 κενὴν V¹ 30 παύλου APV τοῦ παύλου C
32 ἀνὸν ἔκτισεν P φριττέωσαν A 33 τὴν ACPV¹ οἱ V¹

Acta conciliorum œcumenicorum. III, 2.

τόν, αὐτῷ προσκυνήσωμεν, λέγοντες πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους· εἴ τις πνεῦμα Χριστοῦ Rom. 8, 9 οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν, διὸ καὶ προσδεχόμεθα τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἀποδώσει τοῖς μὲν εὐσεβοῦσι τὰ τῆς δόξης ἔπαθλα, τοῖς δὲ ἀθετοῦσι τὰ τῆς τόλμης ἐπίχειρα.

33 Ταῦτα δὲ πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐπεστείλαμεν ἀγάπην, ἐκ τῶν ὑμετέρων προτραπέντες 5
873 λιβέλλιον ὧν πρὸς ἡμᾶς διεπέμψασθε, φήσαντες λυμεῶνάς τινας καὶ τερατολόγους ἀνθρώ-
πους ἑαυτοὺς ἐπεισπρῆσαι τῇ ὑμετέρᾳ χώρᾳ, βουλομένους διὰ πονηρῶν γραμμάτων καὶ τῶν 1 Tim. 6, 20
ἀντιθέσεων τῆς ψευδωνύμου γνώσεως διαστρέφειν τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀμαγγάνευτον τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως κάλλος. ἀλλὰ τὰ τοῦ μακαρίου Παύλου καὶ πάλιν φημί πρὸς ὑμᾶς·
βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς 10 Col. 2, 8
ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν εἰκαιοβούλων ἀνθρώπων καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.
θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι εὐσεβοῦς πίστεως παρὰ τὸν κεί- 1 Cor. 3, 11
μενον, ὃς ἔστι Χριστὸς Ἰησοῦς. στήκετε τοίνυν ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ Phil. 1, 27.
ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν 28
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ φυλάττοντες τὰς παραδόσεις ὡς παρελάβετε 15
τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐκθεμένων καὶ
τῶν περὶ τὸν ἅγιον καὶ μακάριον Βασίλειον καὶ Γρηγόριον καὶ τῶν λοιπῶν τῶν αὐτοῖς
ὁμοφρόνων, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ Ζωῆς. Phil. 4, 3

34 Πᾶσαν τὴν σὺν ὑμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα ἐγώ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν.

5—13 extant in versione latina Actorum concilii Constantinopolitani LV 466 = M VIII 244

Σ 5—8 ταῦτα — διαστρέφειν] βλέπετε δέ, ἀδελφοί, μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ πονηρῶν
λόγων καὶ διὰ ψευδωνύμου γνώσεως διαστρέφειν 11 καὶ — Χριστόν] τῶν οὐ κατὰ τοὺς προφήτας
καὶ τοὺς ἀποστόλους διδασκόντων, ἀλλὰ τῇ οἰκείᾳ σοφίᾳ πλανωμένων καὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπινοημάτων
ἐρμηνεύειαν διωκόντων, δι' ἃ ἡ διδασκαλία αὐτῶν σκάνδαλόν ἐστι τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ διὰ τοῦ
τιμίου αἵματος αὐτοῦ ἠνθηθείσῃ 13 Χριστὸς Ἰησοῦς] εἰς θεὸς πατὴρ παντοκράτωρ καὶ εἰς κύριος
Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, ὁ ὧν ἀπ' αἰῶνος πρὸς τὸν πατέρα ἔξ αὐτοῦ καὶ ὁμοούσιος
αὐτῷ, καὶ ἐν πνεύμα ἅγιον κύριον καὶ ζωοποιόν, ἐκπορευόμενον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ σὺν πατρὶ καὶ
οὐκ ἰσὺς ἀποσκυνοῦμενον καὶ συνδοξαζόμενον 16—18 ἐν Νικαίᾳ — Ζωῆς] τῶν ἀπὸ πάσης τῆς
οἰκουμένης συναχθέντων δι' ἐνέργειαν π. εὐματος ἁγίου καὶ τὴν ἀληθῆ καὶ ἄμωμον πίστιν ἡμῖν κηρυξάντων
τὴν ὑπάρχουσαν ἡμῖν ἀπὸ περάτων εἰς πέρατα γῆς

10 ὑμᾶς ACVΔ Act. Const. ΣS om. P 11 εἰκαιοβούλων ACV Act. Const. οἰκαιοβούλων P om. Δ
13 χ̄ς ις A, C in ras., PΔ Act. Const. ις χ̄ς VS μιᾷ ACVΔ καὶ μιᾷ PΣS 14 πτυρόμενοι ACV
πετρνοῦμενοι P 19 Πᾶσαν — προσαγορεύομεν om. ΣS ἐν χ̄ω ACPΔ om. V temporis
indicatio quae extat in Δ, in ACPV omissa est

τόν, αὐτῷ προσκυνήσωμεν, λέγοντες πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους· εἴ τις πνεῦμα Χριστοῦ Rom. 8, 9 οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν, διὸ καὶ προσδεχόμεθα τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἀποδώσει τοῖς μὲν εὐσεβοῦσι τὰ τῆς δόξης ἔπαθλα, τοῖς δὲ ἀθετοῦσι τὰ τῆς τόλμης ἐπίχειρα.

¶ Ταῦτα δὲ πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐπεστείλαμεν ἀγάπην, ἐκ τῶν ὑμετέρων προτραπέντες 5
873 λιβέλλων ὧν πρὸς ἡμᾶς διεπέμψασθε, φήσαντες λυμεῖνάς τινας καὶ τερατολόγους ἀνθρώ-
πους ἑαυτοὺς ἐπεισφρήσαι τῇ ὑμετέραι χώραι, βουλομένους διὰ πονηρῶν γραμμάτων καὶ τῶν 1 Tim. 6, 20
ἀντιθέσεων τῆς ψευδωνύμου γνώσεως διαστρέφειν τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀμαγγάνευτον τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως κάλλος. ἀλλὰ τὰ τοῦ μακαρίου Παύλου καὶ πάλιν φημί πρὸς ὑμᾶς·
βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς 10 Col. 2, 8
ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν εἰκαιβοῦλων ἀνθρώπων καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.
θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι εὐσεβοῦς πίστεως παρὰ τὸν κεί- 1 Cor. 3, 11
μενον, ὃς ἔστι Χριστὸς Ἰησοῦς. στήκετε τοίνυν ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ Phil. 1, 27.
ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν 28
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ φυλάττοντες τὰς παραδόσεις ἃς παρελάβετε 15
τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐκθεμένων καὶ
τῶν περὶ τὸν ἅγιον καὶ μακάριον Βασίλειον καὶ Γρηγόριον καὶ τῶν λοιπῶν τῶν αὐτοῖς
ὁμοφρόνων, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ Ζωῆς. Phil. 4, 3

¶ Πᾶσαν τὴν σὺν ὑμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα ἐγώ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν.

5—13 extant in versione latina Actorum concilii Constantinopolitani LV 466 = M VIII 244

Σ 5—8 ταῦτα — διαστρέφειν] βλέπετε δέ, ἀδελφοί, μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ πονηρῶν λόγων καὶ διὰ ψευδωνύμου γνώσεως διαστρέφων 11 καὶ — Χριστόν] τῶν οὐ κατὰ τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἀποστόλους διδασκόντων, ἀλλὰ τῇ οἰκείᾳ σοφίᾳ πλανωμένων καὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπινοημάτων ἐρμηνεῖαν διωκόντων, δι' ἧς ἡ διδασκαλία αὐτῶν σκάνδαλόν ἐστι τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος αὐτοῦ ἰννηθείσῃ 13 Χριστὸς Ἰησοῦς] εἰς θεὸς πατὴρ παντοκράτωρ καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, ὁ ὧν ἀπ' αἰῶνος πρὸς τὸν πατέρα ἔξ αὐτοῦ καὶ ὁμοούσιος αὐτῷ, καὶ ἐν πνεύμα ἅγιον κύριον καὶ ζωοποιόν, ἐκπορευόμενον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ σὺν πατρὶ καὶ οὐσίᾳ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον 16—18 ἐν Νικαίαι — Ζωῆς] τῶν ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης συναχθέντων δι' ἐνέργειαν π. εἰματος ἁγίου καὶ τὴν ἀληθῆ καὶ ἀμωμον πίστιν ἡμῖν κηρυξάντων τὴν ὑπάρχουσαν ἡμῖν ἀπὸ περάτων εἰς πέρατα γῆς

10 ὑμᾶς ACVΔ Act. Const. ΣS om. P 11 εἰκαιβοῦλων ACV Act. Const. οἰκειβοῦλων P om. Δ
13 χ̄ς ις A, C in ras., PΔ Act. Const. ις χ̄ς VS μιᾷ ACVΔ καὶ μιᾷ PΣS 14 πτυρόμενοι ACV
πτερονοῦμενοι P 19 Πᾶσαν — προσαγορεύομεν om. ΣS ἐν χ̄ω ACPΔ om. V temporis
indicatio quae extat in Δ, in ACPV omīssa est